

Trossos i mossos

Alfons Llorenç

Devastació

Innocentment, amb la candidesa d'una festa de barri, cada 10 de juliol, pel carrer d'Alboraia de València, passen en processó un sant Cristòfol. És una escultura petita del sant sempre representat com un gegantí Hèrcules: "foreu Atlant, gran gegant, gran estatura", li canten els seus gojos. Tot el dia li fan festa les canongesses de Sant Cristòfol, germanes i cosines de la mallorquina santa Caterina Tomàs i les seues filles. Traques, banda de música, ciris, capellans, gent mudada... Potser, però, la ingenuïtat és aparença. El monestir fou traslladat ací, l'antic hort d'En Roca, en 1904, després d'assolar el vell amb l'excusa de fer un mercat. I el vell convent estava al carrer de la Mar, al número 22. I el carrer de la Mar era l'eix del call –de l'hebreu *kahal*, 'congregació'– i al 22 hi havia la sinagoga major, on tenia seient principal el rei de València.

Aquella imponent sinagoga va refugiar els atemorits jueus valencians durant la terrible devastació –en rus, *progrom*– del 9 de juliol de 1391. En hores, malgrat les precaucions de l'autoritat, unes tropes castellanes, de pas cap a Sicília, inflamades per l'arxidiaca d'Écija, el tal Martínez, secundades per una xusma local –"alcavotes i roders estrangers"– assaltaren, saquejaren i destruïren la jueria. Mataren 230 jueus. "Lo cas horrible", per als jurats. Ben oportunament, entre altres suposats miracles, fou "atrobada davall terra" una imatge del "gloriós màrtir sant Cristòfol", amb la qual cosa cessà la rapinya i la matança, s'apressaren els bateigs i es consagrà la sinagoga al sant cananeu –parent dels hebreus, i, ara, protector dels conversos–, el 10 de juliol. L'aljama, "dissipada e robada", tan fonamental en la constitució del Regne de València. Des d'aquell dia, segons J. Roig: "Són batejades, e la judaica llei, e musaica en el cor tenen".

EL CENTRE CULTURAL BANCAIXA ACULL UNA EXPOSICIÓ SOBRE ELS ROLLING STONES

Coincidint amb la gira del 50 aniversari dels incombustibles The Rolling Stones, el Centre Cultural de la Fundació Bancaixa de València acull, fins el dia 2 de novembre, una mostra, batejada com "Sympathy for the Stones", amb abundós material gràfic sobre la banda de Mick Jagger, Keith Richards, Charlie Watts i Ronnie Wood, segurament l'agrupació musical més important i influent, a més de longeva, de la història del rock. Entre el centenar de peces, fotografies de referents com ara Ebet Roberts, Barrie Wentzell, Michael Putland, Bob Gruen, Gus Coral, Guy Le Querrec i Reni Burri, aquests dos últims fotògrafs de l'agència Magnum. Imatges amb la banda posant, assajant, actuant, instants de les gires o de la seua relació amb personatges també icònics com John Lennon, Bruce Springsteen, Bob Dylan, Iggy Pop, David Bowie, Eric Clapton o Andy Warhol, entre d'altres.

La mostra, comissariada per Fernando Castro, crític d'art i professor d'estètica de

Un dels panells de l'exposició amb imatges.

la Universitat Autònoma de Madrid, inclou també cartells, portades de discos o fragments de documentals al voltant de la banda com ara *Shine a light*, de Martin Scorsese, o *Sympathy for the devil*, de Jean-Luc Godard.

L'exposició es completa amb obres com *Swinging London*, de Richard Hamilton, cedida per l'IVAM i inspirada en la detenció de Jagger per possessió de drogues, gravats de Warhol inspirats en les seues pròpies fotografies i una sèrie de *collages* de l'artista plàstic Avelino Sala, realitzats expressament per a la mostra.

